

Za TT in njegovih dvesto tisoč slovenskih bralcev je to najnaravnejša stvar na svetu. Njegov nekam čudno kredulentni in naivni člančič, ki se je zadihano posvetil razkladanju akcijskih avantur tega in bodočih izdelkov Triglav-filma je ena izmed prvih žrtev nevarne bolezni: resignacije in ravnodušnosti do usode našega filma.

♂

LISTNICA UREDNIŠTVA

PISMO UREDNIŠTVU

Cenjeni tovariš urednik!

Pomisleki, ki jih vzbuja članek tovariša Jožeta Šifrerja v aprilski številki *Sodobnosti* o temi *Naša šola in šolniki po desetih letih reforme*, niso takšne narave, da bi se spuščal s piscem v načelno polemiko. Odločno pa oporekam določenim formulacijam, ki se nanašajo na splošen intelektualni nivo sodobnega šolnika, in to očitno predvsem na mlajšega. Prepričan sem, da moj dopis ne bo osamljen protest individualne prizadetosti, marveč izraz mnenja precejšnjega števila prosvetne inteligence.

V članku — str. 341 — beremo: »Treba bo bolj upoštevati specifičnost šol, ki je v tem, da v primerjavi z gospodarskimi organizacijami *ni* njihova služba *samo* v skrbi za materialno rentabilnost in ekonomski uspeh, ampak predvsem v skrbi za etični, izobrazbeni in kulturni profil mladega rodu. Šolniki v tem čutijo svoje poslanstvo...« K tej pravilni ugotovitvi pripišimo le to, da prosvetna služba sploh ni v (neposredni) »skrbi za materialno rentabilnost in ekonomski uspeh«, posredno pa navsezadnje v polni meri vendarle skrbi tudi za to, saj »proizvaja« bodočo »industrijsko« inteligenco. Vendar ni jedro stavka v tem, marveč v dejstvu, da pisec tretira šolniško službo kot družbeno zelo odgovorno in — torej — priznava, da je zanjo potreben ne le etično dragocen, marveč tudi intelektualno sposoben človek.

V naslednjem odstavku, kjer govori o škodljivem podcenjevanju pedagoških poklicev in o stihiji bega iz prosvetne v — »boljšo« — službo v proizvodnji, pa — kljub zavesti, da ne gre izrekati pavšalnih sodb — posplošuje trditev, da »pretežni del mlajšega učiteljstva ni sposoben niti pripravljen, da bi, kot gre to intelektualcem, pogumno urejeval opisane razmere v našem šolstvu«. Glede tega se z njim strinjamo ali pa tudi ne, s pripombo, da je verjetno vendarle preveč pesimističen, kar pa nakaže v naslednjih besedah: »Krizi v kvaliteti se pridružuje kriza v kvantiteti... mladina se nerada odloča za šolanje v učiteljsku, na višjih pedagoških šolah in na filozofski fakulteti.« To seveda precej drži! A tu zdrkne pisec v ozko subjektivno gledanje: »Že za študij na teh ustanovah se odločajo ljudje brez posebnih ambicij po uveljavljanju, brez večjih intelektualnih sposobnosti, dokaj povprečni iskalci kruha. In še od teh najbrž ravno najsposobnejši ostanejo izven prosvetnih vrst.«

Zanimivo bi bilo najprej zvedeti, na koliko konkretnih primerih se je pisec povzpел do take pavšalne sodbe. Potem, ali je sploh še vredno gnjaviti se s problematiko šolstva, če so šolo že tako in tako zapustili »najbrž ravno najsposobnejši« od tistih, ki so se že na filozofsko fakulteto vpisali kot ljudje

»brez večjih intelektualnih sposobnosti« in tako dalje? Slednjič, ali po vsem tem družba še lahko upa, da bodo ti »intelektualno« itd. manj sposobni ostanki tovrstne »inteligence« mogli skrbeti »za etični, izobrazbeni in kulturni profil mladega rodu«?

Našteli bi lahko vrsto umsko popolnoma normalno razvitih ljudi, ki so doslej vztrajali in še vztrajajo v šoli, pa kljub razkrajajoči tlaki, ki jo šola kot kompleksna zadeva predavatelju nalaga, vendarle nekaj pomenijo tudi v širši javnosti. Precej je pri nas ljudi, ki so se sami pustili zaslužniti erosu pedagogike in mu žrtvujejo svoje umetniške in znanstvene ambicije. In kaj poreko vsi ti, če jih obdolžimo, da so to storili zavoljo skromnejših intelektualnih sposobnosti? Kdor tako sodi, se je pač poistovetil s tistim absurdnim stihijским pojmovanjem, proti kateremu se tovariš Šifrer načelno vendar bori...

Upam, tovariš urednik, da so ti pomisleki objektivni, a da sva si edina tudi v misli, da smo v našem šolstvu še daleč od zglednega stanja. Toda za to, da so razmere takšne, kakršne pač so — kot na mnogih mestih vaš sodelavec pravilno in pogumno opozarja —, pa nikakor nismo krivi predvsem mladi, marveč tudi starejši, ki se v mnogih primerih obešajo na svojo prakso, s katero skušajo včasih prikriti svojo dejansko in tudi formalno pomanjkljivo izobrazbo, samo da bi očuvali svoj skromni kruhek. Učna mesta so zasedena, toda kdo sedi tu pa tam na njih? Dobro bi bilo kdaj pa kdaj pazljiveje pogledati, kakšna je pedagoška kvaliteta ljudi, ki so se na njih zasedeli, da ustvarjajo okoli sebe tako hermetično zaprt krog...

Morda bi bilo koristno tudi v to smer naperiti pero.

Ivan Mesiček

POPRAVEK

V 5. številu *Sodobnosti* je treba v kritiki Draga Šege *Moraliteta o tujem grehu* popraviti na str. 474: človeški *efekt* v človeški *afekt*, na str. 475 pa zunanje *sposobnosti* v zunanje *spodobnosti*.